

ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗ ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑ 2011-2013

ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ ΚΡΗΤΙΚΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 7^{ου}-9^{ου} ΚΥΚΛΟΥ

(Φεβρουάριος – Απρίλιος 2012)

Αμφιθέατρο Παθολογικής Φυσιολογίας

Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών

Πανεπιστημιακές Κλινικές

- Παθολογικής Φυσιολογίας, Πανεπιστημίου Αθηνών
- Α' Προπαιδευτικής Παθολογικής Κλινικής, Πανεπιστημίου Αθηνών
- Β' Παθολογικής Κλινικής και Ομώνυμου Εργαστηρίου, Πανεπιστημίου Αθηνών
- Ρευματολογίας, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
- Παθολογίας, Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
- Ρευματολογίας, Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- Ρευματολογίας, Κλινικής Ανοσολογίας και Αλλεργιολογίας, Πανεπιστημίου Κρήτης
- Παθολογίας, Πανεπιστημίου Πατρών

Διοικούσα Επιτροπή

Ανδρέας Αντωνόπουλος

Καθηγητής Παθολογίας-Ρευματολογίας
Πανεπιστήμιο Πατρών

Δημήτριος Α. Βασιλόπουλος

Συντονιστής – Επιστημονικός Υπεύθυνος
Αναπληρωτής Καθηγητής Παθολογίας-Ρευματολογίας
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αλέξανδρος Γαρύφαλλος

Καθηγητής Παθολογίας-Κλινικής Ανοσολογίας
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Αλέξανδρος Δρόσος

Καθηγητής Παθολογίας-Ρευματολογίας
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Σταμάτιος - Νικόλαος Λιόσης

Επίκουρος Καθηγητής Παθολογίας-Ρευματολογίας
Πανεπιστήμιο Πατρών

Δημήτριος Μπούμπας

Καθηγητής Παθολογίας
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Λάζαρος Σακκάς

Καθηγητής Παθολογίας-Ρευματολογίας
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Λουκάς Σέπτας

Καθηγητής Παθολογίας - Ρευματολογίας
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Πρόδρομος Σιδηρόπουλος

Επίκουρος Καθηγητής Παθολογίας-Ρευματολογίας
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Πέτρος Π. Σφηκάκης

Καθηγητής Παθολογίας
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αθανάσιος Τζιούφας

Καθηγητής Ρευματολογίας - Ανοσολογίας
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Χαράλαμπος Μ. Μουτσόπουλος

Επίτιμος Πρόεδρος

Ομότιμος Καθηγητής
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Οι Πανεπιστημιακές Κλινικές:

- Παθολογικής Φυσιολογίας, Πανεπιστημίου Αθηνών
- Α' Προπαιδευτικής Παθολογικής Κλινικής, Πανεπιστημίου Αθηνών
- Β' Παθολογικής Κλινικής και Ομώνυμου Εργαστηρίου, Πανεπιστημίου Αθηνών
- Ρευματολογίας, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
- Παθολογίας, Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
- Ρευματολογίας, Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- Ρευματολογίας, Κλινικής Ανοσολογίας και Αλλεργιολογίας, Πανεπιστημίου Κρήτης
- Παθολογίας, Πανεπιστημίου Πατρών

διοργανώνουν το 2^ο κύκλο του «Διαπανεπιστημιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης στη Ρευματολογία». Το πρόγραμμα αυτό απευθύνεται σε ειδικευομένους στη Ρευματολογία και νέους Ρευματολόγους (< 5 χρόνια μετά την ολοκλήρωση της ειδικότητας).

Οι βασικοί στόχοι του νέου Προγράμματος είναι:

- Η απόκτηση της βασικής γνώσης που καλύπτει ολόκληρο το γνωστικό αντικείμενο της ειδικότητας της Ρευματολογίας (Core curriculum)
- Η διαρκής ενημέρωση σχετικά με τις νέες εξελίξεις στην ειδικότητα της Ρευματολογίας (Continuing Medical Education - CME)
- Η απόκτηση κλινικών δεξιοτήτων (clinical skills) που αφορούν τη λήψη ιστορικού και αντικειμενική εξέταση ασθενών με ρευματικές παθήσεις καθώς και την εκτέλεση/ερμηνεία απεικονιστικών, παθολογοανατομικών, παρακλινικών ή άλλων εξετάσεων συναφών με την ειδικότητα της Ρευματολογίας

Για την επίτευξη αυτών των στόχων αποφασίσθηκε ότι η διάρθρωση του νέου κύκλου μαθημάτων που θα έχει συνολική διάρκεια 3 έτη (2011-2013), να περιλαμβάνει:

- Ένα αρχικό κύκλο μαθημάτων με περιεχόμενο αντίστοιχο με αυτό του 1^{ου} κύκλου που βασίζεται στη νέα έκδοση του Primer on Rheumatic Diseases και θα καλύψει όλη την ύλη της Ρευματολογίας (Απρίλιος 2011 – Ιούνιος 2012)
- Ένα δεύτερο κύκλο με σειρά πρακτικών μαθημάτων - συνεδριών (workshops) για την απόκτηση αναγκαίων κλινικών δεξιοτήτων στα παρακάτω αντικείμενα (Οκτώβριος 2012 – Απρίλιος 2013):
 - ✓ Λήψη ιστορικού – αντικειμενική εξέταση ασθενών με ρευματικές παθήσεις
 - ✓ Μετρολογία ρευματικών παθήσεων
 - ✓ Απεικονιστικές τεχνικές στη ρευματολογία (MRI, U/S, X-rays)
 - ✓ Ανοσολογικό εργαστήριο – Εξέταση αρθρικού υγρού
- Σειρά διαλέξεων στα παρακάτω αντικείμενα (Ιούνιος 2013 - Νοέμβριος 2013):
 - ✓ Παθολογοανατομία των ρευματικών παθήσεων
 - ✓ Φυσικοθεραπεία – Αποκατάσταση ρευματοπαθών
 - ✓ Ορθοπαιδική φροντίδα ρευματοπαθών
- Τελικό κύκλο μαθημάτων με παρουσίαση επιλεγμένων περιπτώσεων με δυνατότητα συμμετοχής του ακροατηρίου (case studies) (Δεκέμβριος 2013)

Τα Μαθήματα θα γίνονται στο Αμφιθέατρο της Παθολογικής Φυσιολογίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ημέρα Σάββατο). Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική ενώ στο τέλος κάθε κύκλου θα εκτιμάται η κατανόηση των διδαχθέντων με δοκιμασία πολλαπλών επιλογών.

Με ομόφωνη απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής, το νέο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης θα είναι αφιερωμένο στη μνήμη του Ηρακλή Κρητικού, του οποίου η συμβολή στην σύλληψη της ιδέας και υλοποίηση του 1^{ου} κύκλου ήταν αποφασιστική και θεμελιώδης.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 7ου ΚΥΚΛΟΥ
Σάββατο 4 Φεβρουαρίου 2012

ΑΓΓΕΙΙΤΙΔΕΣ

09:00-09:30	Κατάταξη - Διαφορική διάγνωση Μουτσόπουλος Χ.Μ.
09:30-10:00	Αγγειίτιδες-σχετιζόμενες με ANCA (κοκκιωμάτωση με πολυαγγειίτιδα-Wegener, μικροσκοπική πολυαγγειίτιδα, σύνδρομο Churg-Strauss) Βασιλόπουλος Δ.
10:00-10:30	Αρτηρίτιδα Takayasu και οζώδης πολυαρτηρίτιδα Μποκή Κ.
10:30-11:00	Γιγαντοκυτταρική αρτηρίτιδα - Ρευματική πολυμυαλγία Γαρύφαλλος Α.
11:00-11:30	Διάλειμμα
11:30-12:00	Αγγειίτιδες σχετιζόμενες με ανοσοσυμπλέγματα: Ιδιοπαθής λευκοκυτταροκλαστική αγγειίτιδα, κρουσφαιριναιμική αγγειίτιδα, αγγειίτιδα Henoch-Schönlein, υποσυμπληρωματική κνιδωτική αγγειίτιδα Τζιούφας Α.
12:00-12:30	Νόσος Αδαμαντιάδη-Behcet Σφηκάκης Π.Π.
12:30-13:00	Πρωτοπαθής αγγειίτιδα του ΚΝΣ, σύνδρομο Cogan, erythema elevatum diutinum Βασιλόπουλος Δ.
13:00-14:00	Γεύμα
14:00-14:30	Νόσος Kawasaki Κανακούδη Φ.
14:30-15:00	Υποτροπιάζουσα πολυχονδρίτιδα, οπισθο-περιτοναϊκή ίνωση (IgG4-σχετιζόμενες παθήσεις) Βούλγαρη Π.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 8ου ΚΥΚΛΟΥ

Σάββατο 17 Μαρτίου 2012

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΣΥΝΔΡΟΜΑ

09:00-10:00	Περιοδικά σύνδρομα (Οικογενής Μεσογειακός Πυρετός, άλλα περιοδικά σύνδρομα: hyperimmunoglobulinemia D with periodic fever syndrome, tumor necrosis factor receptor-associated periodic syndrome, cryopyrinopathies) Ρίτης Κ.
10:00-10:30	Ιδιοπαθείς υποτροπιάζουσες αρθρίτιδες (παλίνδρομος ρευματισμός, υποτροπιάζων ύδραρθρο, ηωσινοφιλική υμενίτιδα) Κατσιάρη Χ.
10:30-11:00	Αρθροπάθειες σχετιζόμενες με μη-νεοπλασματικές αιματολογικές παθήσεις Βουλγαρέλης Μ.
11:00-11:30	Μυοσκελετικές παθήσεις σχετιζόμενες με νεοπλασίες - Παρανεοπλασματικά μυοσκελετικά σύνδρομα Γαρύφαλλος Α.
11:30-12:00	Διάλειμμα
12:00-12:30	Ρευματικές παθήσεις σχετιζόμενες με ενδοκρινοπάθειες Καλτσάς Γ.
12:30-13:00	Μυοσκελετικές εκδηλώσεις νεφρικών παθήσεων Ασλανίδης Σ.
13:00-13:30	Δερματολογικές εκδηλώσεις ρευματικών παθήσεων Σταυρόπουλος Π.
13:30-14:30	Γεύμα
14:30-15:00	Υπερτροφική οστεοαρθροπάθεια Καρράς Δ.
15:00-15:30	Σύνθετο περιοχικό σύνδρομο πόνου Δρόσος Α.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 9ου ΚΥΚΛΟΥ

Σάββατο 28 Απριλίου 2012

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ

09:00-09:30	Σαρκοείδωση Μπούρος Δ.
09:30-10:00	Αμυλοείδωση Σκοπούλη Φ.
10:00-10:30	Storage and deposition diseases Κατσιάρη Χ.
10:30-11:00	Νεοπλασματικές παθήσεις αρθρώσεων Σουλτάνης Κ.
11:00-11:30	Διάλειμμα
11:30-12:00	Κληρονομούμενες παθήσεις συνδετικού ιστού Πατρίκος Δ.
12:00-12:30	Δυσπλασίες οστών και αρθρώσεων Ασλανίδης Σ.
12:30-13:00	Ο ρόλος της άσκησης σε ασθενείς με ρευματικές παθήσεις Κιτσούλης Γ.
13:00-13:30	Ψυχοκοινωνικοί παράγοντες σε ασθενείς με αρθρίτιδα Υφαντής Θ.
13:30-14:30	Γεύμα
14:30-15:00	Θεραπεία πόνου Φασουλάκη Α.
15:00-15:30	Θεραπευτικές εγχύσεις σε αρθρώσεις - περιαρθρικούς σχηματισμούς Πικάζης Δ.

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Ασλανίδης Σ.	Ρευματολόγος, Δ/ντής, Β' Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική, Ιπποκράτειο ΓΠΝΘ, Θεσσαλονίκη
Βασιλόπουλος Δ.	Αναπληρωτής Καθηγητής Παθολογίας-Ρευματολογίας, Β' Παθολογική Κλινική και Ομώνυμο Εργαστήριο, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα
Βουλγαρέλης Μ.	Αναπληρωτής Καθηγητής Αιματολογίας, Κλινική Παθολογικής Φυσιολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα
Βούλγαρη Π.	Επίκουρος Καθηγήτρια Ρευματολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Ιωάννινα
Γαρύφαλλος Α.	Καθηγητής Παθολογίας-Κλινικής Ανοσολογίας, Δ' Παθολογική Κλινική, Ιατρική Σχολή Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη
Δρόσος Α.	Καθηγητής Παθολογίας - Ρευματολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Ιωάννινα
Κανακούδη Φ.	Ομότιμη Καθηγήτρια Παιδιατρικής-Ανοσολογίας, Ιατρική Σχολή Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη
Καλτσάς Γ.	Αναπληρωτής Καθηγητής Ενδοκρινολογίας, Κλινική Παθολογικής Φυσιολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα
Καρράς Δ.	Ρευματολόγος, Αθήνα
Κατσιάρη Χ.	Λέκτορας Παθολογίας-Ρευματολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Λάρισα
Κιτσούλης Γ.	Φυσικοθεραπευτής, Υπεύθυνος Φυσικοθεραπευτηρίου Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Ιωαννίνων, Ιωάννινα
Μουτσόπουλος Χ.Μ.	Ομότιμος Καθηγητής, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα
Μποκή Κ.	Ρευματολόγος, Διευθύντρια, Σισμανόγλειο Γενικό Νοσοκομείο, Αθήνα
Μπούρος Δ.	Καθηγητής Πνευμονολογίας, Ιατρική Σχολή Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, Αλεξανδρούπολη
Πατρίκος Δ.	Δ/ντής Ρευματολογικού Τμήματος, 401 Γενικό Στρατιωτικό Νοσοκομείο Αθηνών, Αθήνα
Πικάζης Δ.	Επίκουρος Καθηγητής Παθολογίας, Κλινική Παθολογικής Φυσιολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα
Ρίτης Κ.	Αναπληρωτής Καθηγητής Παθολογίας, Ιατρική Σχολή Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, Αλεξανδρούπολη
Σουλτάνης Κ.	Επίκουρος Καθηγητής Ορθοπαιδικής, Α' Πανεπιστημιακή Ορθοπαιδική Κλινική, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα
Σταυρόπουλος Π.	Επίκουρος Καθηγητής Δερματολογίας – Αφροδισιολογίας, Α' Δερματολογική Κλινική, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα
Σκοπούλη Φ.	Καθηγήτρια Παθολογίας-Ανοσολογίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα
Σφηκάκης Π.Π.	Καθηγητής Παθολογίας, Α' Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα
Τζιούφας Α.	Καθηγητής Ρευματολογίας-Ανοσολογίας, Κλινική Παθολογικής Φυσιολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα
Υφαντής Θ.	Αναπληρωτής Καθηγητής Ψυχιατρικής, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Ιωάννινα
Φασουλάκη Α.	Καθηγήτρια Αναισθησιολογίας, Α' Κλινική Αναισθησιολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα